Доброго дня І Шановні колеги перш за все хочу привітати усіх з початком нового навчального рокую. Із святом державного прапора України. Бажаю усім терпіння Миру та здоров я.

Нині перед нами постають несподівані життєві і професійні виклики. Нам доводиться жити і працювати в надзвичайно складних умовах. Всім нам: і педагогам, і батькам, і дітям зараз потрібна психологічна підтримка і допомога, щоб вистояти і зберегти своє емоційне і психічне здоров'я, вберегти себе і близьких, продуктивно працювати на благо нашої країни й задля перемоги. Сьогодні, у час правового режиму воєнного стану, першочерговим завданням працівників психологічної служби має стати психологічна та психосоціальна підтримка дітей, їх батьків, педагогів. Збереження ментального здоров'я всіх учасників освітнього процесу.

Адже кожна українська родина стикається з проблемами фізичного, психічного та ментального здоров'я. Психологічна травма, спричинена стресовим чинником війни, часто може призвести до когнітивних, поведінкових та соціально-емоційних проблем, особливо у дітей, впливаючи на те, як вони навчаються, розвиваються та взаємодіють з іншими. Поряд з цим зростає рівень насильства, злочинності, девіантної поведінки, ризики торгівлі людьми, порушуються права особистості. Збільшилась кількість дітей та дорослих, яким необхідний додатковий захист: внутрішньо переміщені особи; родини, де загинули батьки чи інші родичі; сім'ї військових; сім'ї, які повернулись з міграції,з тимчасово окупованих територій.

Хочу виділити найбільш важливі напрямки роботи соціального педагога на 2023/24 навчальний рік.

1. **Психосоціальна допомога та підтримка**

   Адже Усі практичні психологи і соціальні педагоги у системі освіти мають бути обізнаними щодо психологічного впливу травматичних інцидентів та вміти надавати практичну, соціальну та емоційну підтримку учасникам освітнього процесу та повинні надавати соціально-психологічну допомогу учасникам освітнього процесу в кризових ситуаціях та дітям, що пережили психотравмуючі події, стали жертвами насильства та торгівлі людьми, потребують психологічної, педагогічної реабілітації та соціальної реінтеграції для відновлення оптимального психічного стану й соціальної життєдіяльності, підвищення рівня психологічної стійкості особистості.

Психосоціальна допомога – це сукупність заходів загальнолюдської підтримки та практичної допомоги ближнім, які відчувають емоційне напруження та страждання. Таку допомогу може надати не лише практичний психолог чи соціальний педагог а також вчитель, який знайомий з правилами надання першої психологічної допомоги. Її надання не передбачає значної професійної підготовки, достатньо педагогічних знань, отриманих в межах загальноосвітнього психологічного інформування, і природної здатності проявляти співчуття, людяність.

На сайті « Інститутут та модернізаціїї змісту освтіи» розроблено та розміщено різні спецкурси ,

Курс «Психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу»:
https://drive.google.com/file/d/1s9Wyzwq1WErmTcMjOF2Eh0d_H5CLPuZc/view.

Перша психологічна домога: посібник для працівників на місцях

Практичний посібник «Досвід надання допомоги дітям і сім'ям – жертвам військового конфлікту»

Практичний посібник «Консультування в системі психосоціальної допомоги дітям і сім'ям, що опинились у складних життєвих обставинах внаслідок військових дій » та ще багато різної та корисної інформації.

Державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» за ініціативи першої леді України Олени Зеленської у межах Національної програми з охорони психічного здоров'я та психосоціальної підтримки розроблено курс підвищення кваліфікації «Перша психологічна допомога учасникам освітнього процесу під час та після завершення воєнних дій». Зазначений курс створено за моделлю змішаного навчання (blended learning), який містить 10 мультимедійних уроків у міжнародному форматі SCORM. Додаткові матеріали та практичні тренінги допоможуть підвищити професійний рівень педагогічних працівників закладів освіти та опанувати сучасні технології першої психологічної допомогиКурс схвалено рішенням Вченої ради ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти

Курс «Важливі навички у періоди стресу»

Нагадуємо, що психосоціальна допомога та підтримка дітей та їх батьків, які постраждали внаслідок військових дій, будується й здійснюється на трьох рівнях:

1 рівень - безпосередня допомога дитині, її батькам через налагодження безконфліктного спілкування з однолітками, вирішення їх емоційних проблем, розвитку в учнів психосоціальної поведінки та створення сприятливих умов для розвитку стресостійкості.

2 рівень - соціально-відновлювальна, психокорекційна та розвиткова робота фахівця з дітьми, що мають високий рівень психосоціального стресу, поведінкові труднощі та прояви гіперактивності.

3 рівень – спеціалізована допомога фахівців, які працюють за межами освітніх закладів та вирішують психічні проблеми, наслідки посттравматичних стресових розладів, тривоги, депресії.

Фізичні та емоційні стани людини взаємопов'язані і тому здатні взаємовпливати один на одного. Під час напружених емоційних станів у дитини змінюється міміка, темп мовлення, з'являється метушливість, змінюється дихання, пульс, колір обличчя, можуть з'явитися сльози тощо. Рекомендуємо учителям під час уроку продовжувати використовувати психологічні хвилинки, які допоможуть здобувачу освіти впоратися зі стресом та його наслідками, емоційно налаштуватися на урок, на плідну роботу, завдяки чому створюватиметься сприятлива атмосфера, яка дасть змогу дітям розслабитися, зняти емоційне напруження, відновити почуття безпеки та психоемоційного комфорту, що є природним механізмом стабілізації. **Регулярне використання психологічних хвилинок у зручний** час та слушній нагоді допоможе здобувачу освіти стати більш спокійним, врівноваженим, а також дасть змогу краще зрозуміти свої почуття

(вправи на зняття психоемоційного напруження, вправи на розлаблення та зняття напруги, дихальні вправи,)

Усі техніки вправ можна знайти у навчальнометодичному посібнику «Психологічна хвилинка», який отримав гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» та розміщено за покликанням: https://www.youtube.com/playlist?list=PL4lmqF0LvYNEJk3uHhO9f7 M8O6k7xH4Rb.

Важливим напрямком у роботі соціального педагога є просвітницька робота : полягає

– інформування з проблем торгівлі людьми;

– інформування з питань запобігання та протидії домашньому насильстві в умовах воєнного стану

Формування у здобувачів освіти національні х та європейські цінностей; –

Інформування про вплив та наслідки вживання наркотичних, психоактивних речовин, алкоголю та тютюнопаління; –

Ознайомлення учасників освітнього процесу із загрозами, які може нести інтернет (шахрайство, спам, кібербулінг тощо); –

– популяризація ненасильницької моделі поведінки

- ознайомлення педагогів , батьків та здобувачів освіти з основними закономірностями та умовами сприятливого розвитку дитини.
-

На сайті Інституту модернізації освіти є посилання на програми, посібники, тренінги

для опрацювання як з дітьми батьками та педагогічними працівниками. Зокрема

Тренінг «Права людини як найвища суспільна цінність. Право на захист»,

Урок з медіаграмотності «Як навчитися відрізняти фейки від правди»,

Година спілкування «Безпечний Інтернет»

та ще багато різної та корисної інформації.

Одним із важливих напрямів діяльності соціального педагога профілактична робота з подолання злочинності серед неповнолітніх.

Також велику увагу потрібно приділяти для підвищення для формування культури здорового способу життя.

•проводити просвітницько-профілактичні заходи з питань сексуальності людини, статевого виховання, ВІЛ/СНІДУ

• інформувати учасників освітнього процесу щодо адекватного поводження в новому соціальному середовищі та інтеграції в ньому,

• здійснювати профілактику дискримінації, формування толерантного відношення до осіб які перебувають у СЖО, в т.ч. ВПО;

• формувати навички побудови позитивного образу майбутнього;

• підвищувати адаптаційні можливості та мобілізувати внутрішні ресурси батьків, педагогів до нових умов життя;

• залучати дітей до гуртків, секцій, клубів, батьків до участі у

різноманітних шкільних та позашкільних заходах, що сприяють саморозвитку

та самореалізації.

На сайті іституту модернізації змісту овіти є розробленні на посібники для опрацювання з учасниками оствінього процесу. Та розміщено «Банк програм для неповнолітніх у конфлікті з законом.

Підвищена увага та додаткова підтримка потребують діти та сім'ї ВПО,

дитини та сім'ї, яка перебуває у СЖО.

Особлива увага повинні надаватись учням, які прийшли чи прийдуть в заклад, знаходяться в адаптаційному періоді – їх стан відноситься до високо вразливого, вимагає підвищеної уваги та додаткової підтримки. Адже крім

адаптації може проявитися ретравматизація пов'язана з попереднім досвідом.

Завдання психологічної служби – попередити психологічну травму та її наслідки,

відслідкувати та не допустити її розвиток та вплив на дитину.

Особливу увагу приділаєм та ведем Соціально-педагогічний патронаж дітей з ООП

Діти з ООП є більш вразливими в умовах негайного реагування на

надзвичайні події – на когнітивному, емоційному, поведінковому рівнях. Через

свої особливості та вразливість вони піддаються підвищеному ризику стресових

реакцій та тривоги,

Важливим у роботі працівників психологічної служби є формування у

батьків навичок збереження свого психічного здоров'я через оволодіння

навичками саморегуляції та активізації особистісних ресурсів. Для цього можна

організувати клуб «Взаємопідтримки та психологічного розвантаження» для

батьків із залученням інших різних фахівців для обміну власним досвідом,

думками, отримання корисної для себе інформації.

Звертаємо увагу, що соціальний педагог і практичний психолог

відповідно до Наказу «Про затвердження Примірного положення про команду

психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми

потребами закладі загальної середньої та дошкільної освіти» від 08.06.2018

входять до складу Команди психологічного супроводу і

здійснюють психологічний супровід та соціально-педагогічний патронаж

дитини з ООП та її батьків. Зокрема, функції соціального педагога, які

зазначені в даному документі, будуть доречними і при здійсненні соціально

педагогічного патронажу дітей, сімей, яким необхідна допомога і підтримка.

Серед них:

• соціалізація дитини з ООП, адаптація її у новому колективі;

• надання рекомендацій учасникам освітнього процесу щодо шляхів ефективної інтеграції дитини з ООП в колектив однолітків, формування позитивного мікроклімату в дитячому колективі, подолання особистісних, міжособистісних конфліктів;

• підвищувати рівень педагогічної компетентності батьків;

• сприяти у формуванні позитивних взаємостосунків між членами сім'ї дитини з ООП та створення комфортного сімейного середовища для неї;

• інформування дитини з ООП та її батьків про мережу закладів позашкільної освіти, залучення дитини до участі в гуртках, секціях з урахуванням її можливостей.

Також велику увагу

Варто приділити увагу дітям, які повертаються із-за кордону, і допомогти їм налагодити, відновити соціальні зв'язки, які були втрачені. Взаємини з ровесниками, належність до групи є важливим джерелом формування ідентичності. Саме через однолітків дитина набуває соціальної компетентності, вони є найважливішим джерелом підтримки і завдяки ним дитина (особливо підліток) може позитивно реагувати на кризи, характерні для її віку.

Для відновлення соціальних зв'язків можна:

- створювати майданчики для взаємодії підлітків;
- залучати до позаурочних, позашкільних заходів, волонтерства;
- підтримувати їхню самоорганізацію.

Відновлення власного ресурсу.

Надання ефективної психосоціальної підтримки та допомоги учасникам освітнього процесу – це відповідальне ставлення та турбота і про власне здоров'я та благополуччя: відновлення свого внутрішнього балансу, емоційної стійкості та мобілізація свого ресурсного потенціалу. Адже пережите в кризовій ситуації того, кому надається допомога, може негативно вплинути і на того, хто надає цю допомогу.

Важливо тверезо оцінювати свої можливості і можливості дітей. Не намагатися зробити неможливе. Берегти власний емоційний ресурс, щоб краще піклуватися про інших. **Бережіть себе, піклуйтесь про себе тому якщо у нас не бути сил ми просто не зможем дати те що маємо. Будьмо разом тримаймося.**